

SP E C I M E N

CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

A N

Q V A E R E L A
TESTAMENTI INOFFICIOSI
LOCVM HABEAT
CONTRA TESTAMENTVM FRATRIS
IN QVO FILIVS NATVRALIS
HERES INSTITVTVS

Q V O D

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG. SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XVIII. MAII ANNO MDCCCLXV.

DEFENDET

CAROLVS CHRISTIANVS MENZEL,

LAVBA LV SAT.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

No: 40.

1765, 13.

SPECIMEN
CONTINENS

CAPUT IVRIS-CONTOVERSIAM

AN

QVAERELA
TESTAMENTI INOTICIOSI

LOCVM HABITAT
CONTRA TESTAMENTVM FRATRIS

IN QVO FRATRES NATURALIS

HERES INSTITVTVS

QVO

ILLVS IN OTORVM ORDINE GRADVS

PRAESIDENS

D. CHRISTIANO HILR. BERTHOLD

PROFESSOR PRAESIDIUM GRADVS
ET SOCIETATIS PRAESIDIUM

IN ACADEMIA HILR. BERTHOLD

IN ACADEMIA HILR. BERTHOLD

PRaesidens

CAROLVS CHRISTIANVS MENZEL

PROFESSOR PRAESIDIUM

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEIMIA

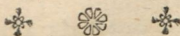
AN
Q V E R E L A
T E S T A M E N T I I N O F F I C I O S I
L O C U M H A B E A T
C O N T R A T E S T A M E N T U M F R A T R I S
I N Q U O F I L I U S N A T U R A L I S
H E R E S I N S T I T U T V S .

---

§. I.

Nemo est, qui, quot controuersiae in testamentaria materia sint tam inter theoreticos, quam inter pragmaticos, ignoret. Certe plerumque fieri solet, ut tabulis testamenti appertis inspectisque lis moueatur de testamenti valore. Impugnatur mox nullitatis, mox inofficiosi quaerela, si modo aliqua dari possit species, quae spem facit, fore, ut destrui atque infirmari queat. Non est huius loci, singulas impugnare species, ex quibus lis contra testamentum institui possit. Ex innumerabilibus illis controuersis causis vnum saltem thema excitabo, quod poterit in foro tractari. Titius quondam adolescens adhuc extra legitimum matrimonium illicito concubitu filium Caium genuit. Postea vero, nullis legitimis liberis relictis, moribundus testamentum condidit, in quo eo hunc naturalem filium heredem scripsit ex asse, fratribus Quinto et Sexto illius Titii praeteritis. Moritur Titius, adit Caius ex patris naturalis testamento hereditatem. Quintus Sextusque fratres male ferunt, sese praeteritos filiumque defuncti illegitimum sibi praelatum. Impugnaturi testamentum fratris Titii, quaerunt: an iure id possint? En thema controuersum. Iam ex diuerso iure, quid iustum sit, videamus.

§. II.

§. II.

Ante omnia *Iura Romana* peruestiganda erunt. Ex Iure Veteri, quo legitima illa quarta ignorabatur, inutilis esse videtur omnis quaestio. Quamvis enim scimus Praetorem interdum, quoties aequitati suae conveniebat bonorum possessionem dedisse, tamen haec ipsa bonorum possessio data ad propositum nostrum thema nunquam pertinere poterat, cum legitimae nulla occurrere posset quaestio. Neque in veterum Iuristarum scriptis, quorum adhuc quae restant capita nobis exhibent Pandectae, quidquam deprehenditur, sed omnem quaestioni causam dedit absque dubio Rescriptum Imperatoris CONSTANTINI ad *Verinum* datum in L. 27. C. de *inoff. testam.* quippe in eo maxime legitimae fratrum prima videtur mentio fieri. Ipsa dabimus Rescripti verba: *Fratres vel Sorores verini ab inofficiosi actione contra testamentum fratris vel sororis penitus arceantur: consanguinei autem duxerint agnatione vel non, contra testamentum fratris sui vel sororis de inofficioso quaestione movere possunt, si scripti heredes infamiae vel turpitudinis vel levis notae macula adspargantur, vel liberti qui perperam et non bene merentes, maximisque beneficiis suum patronum adsecuti, instituti sunt: excepto seruo necessario herede instituto.*

§. III.

Ex hac itaque Lege examinanda erit proposita nostra species. Quod si ergo Iure Romano probari posset, filium naturalem ex concubina progenitum (de spuris enim qui *ἀνότοις* sunt lege romana, otiosa est quaestio) vel infamia aliqua vel turpitudine laborare, vel leui saltem macula adspergi; concederem fratrem praeterritum praelato filio naturali, recte agere posse quaerela inofficiosi. At nusquam in hoc ipso peregrino iure his liberis maculae vel turpitudinis et infamiae quidquam adscribitur, qui potius omnium, si a romanae civis editi essent, iurium honorumque capaces erant; imò ad quorum legitimationem legitimandorum consensus requirebatur, quod tamen minus recte mihi probare videntur ii, inter quos et HEINECCIUS *Elem. Iur. Civ. secund. ordinem Instit. §. 172.* qui provocant ad L. ii. ff. de *his qui sui vel al. iur.* nihil enim de legitimatione cogitare poterat suo tempore MODESTINUS fragmenti illius autor, si ea vera sunt, quae vulgo traduntur, legitimationis auto-

rem

rem inuentoremque fuisse Constantinum M. cuius tempora non attigisse videtur Modestinus Ictus: Sed hic nihil de legitimacionis origine: dixit HERALDVS *Res. quotid. T. 4. 2.* et HEINECCIUS in *Comm. ad L. Pap. Popp. L. II. c. V. p. 173. seqq.* Consequi itaque liceat, si contigisset inter Romanos, vt pater filium suum naturalem illegitimum heredem scripssisset, fratribus aut sororibus praeteritis, non cogitari poterat quaerelae inofficiosi ratio. Iuste ergo hereditatem testamento patris relictam voluntarius heres adibat.

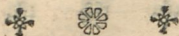
§. IV.

At quid sentiant patria iura patrique mores? Tantus quondam castitatis pudicitiaeque inter maiores nostros fuit cultus, vt communi quasi consensu vagae libidini maculam tribuerent, et praecipue honestatem nominis feminae negarent, quae sese virilibus amplexibus nullo interueniente coniugii vinculo dederat. Imo videbantur adeo ab illo vago concubitu abhorrere, vt parentes et eo punire aliosque ab eo delicto committendo coercere vellent, si ad innocentem partum maculam turpitudinis extenderent studiosissimi illi maiores ordinum conseruandorum familiarumque Non inquiram in Veterum hanc Popularem philosophiam, quibus in hoc themate non placebat naturalis illa ratio: *Delicta debent manere suum autorem.* Videtur vtique satis durum esse ei et vitae et nominis honestatem negare, cui non potest suae existentiae illicita causa tribui, quique impedire non poterat, quominus existeret. Neque defendam simul, omnes et singulos popularium priorum hanc approbasse philosophiam proptereaque vnice castitatis studiosissimos fuisse. Pugnarem contra tot exempla et naturalium liberorum et libidinum inter antiquiores, quae nobis historia serua-uit. Et forsitan haec sapientior philosophia, quae innocentibus liberis poenam impostam negatae famae improbabat, naturalium restitutionem germanicae quam *legitimationem* vulgo vocant, originem dedit. Vt paucis rem conficiam, quamuis nostra aetas, forsitan aetatis mores, non iura, valde declinent ab antiquo illo castitatis cultu, nec raro, sed cheu! libidinum studia inter polioris vitae elegantiorisque cultus rationes statuunt, tamen antiquam illam philosophiam adhuc seruauius, qua liberos extra coniugium natos et genitos macula aliqua turpitudinis laborare putamus sicque a variis honoribus muneribus et vitae cultu vario arcemus.

-sedob

* 3

§. V.

§. V.

Dein alterum quod obseruandum nobis erit, in hoc consistit, quod apud nostrates naturales liberos non habemus, quales fuere romani, idque ob prohibitum *concubinatum* ex *Recess. Imper. d. A. 1530. Tit. 33.* et apud nos *Ordin. Prouinc. Sax. Elect. de A. 1530. Tit. von verdächtigen und leichtfertigen Weibspersonen.* Neque huius iuris dispositionem ex Canonici Iuris prohibitionem tantum deducere, sed magis ex antiquis Popularium rationibus, qui non videntur probasse hanc vitae confociationem. Fit inde, vt concubinas scortis equiparemus ipsosque ex hoc concubitu procreatos liberos macula laborantes dicamus, quam simul vox unehliche Kinder, s. illegitimi in se notionem habet.

§. VI.

Quae cum ita sint; cum certum sit, liberos illegitimos extra legitimum coniugium genitos laborare macula adhuc nostris moribus, consequi nobis exinde videtur, si pater filium illegitimum heredem scribat, praeteritis suis fratribus legitimis, hos recte quaerela inofficiosi acturos, propterea, quod ipsis turpis persona qualis est filius illegitimus praelata sit: Atque ideo, si nolit testamentum impugnari, fratribus legitimam esse relinquendam, in reliqua hereditate vero filium illegitimum scribendum. Neque in ea re dubitandi quaedam ratio exinde sumi poterit, quod testamenta ignoret ius Patriae nostrae. Concedo quidem, sed recepti posterior aetas testamenta ex peregrino iure, ex quo etiam, nisi speciale quid statuunt prouinciae Leges, omnis de testamentis mota lis iudicanda erit. Hinc et ad nostram speciem propositam illa civilis legis autoritas recte referri poterit, quo vsque lex noua hanc veteris iuris de illegitimorum liberorum macula superstitionem non tollat.

§. VII.

At forsitan obiici possit, sanguini quid hac in causa indulgendum. Adeste enim posse et solere interdum *εὐγενῆ* illam naturalem, licet civiles illi ritus legitimique coitus ceremoniae non praecesserint: procreationem illegitimi partus a natura pendere non a lege; naturam producere amoris vinculum ex quo illis bene cupere debea-

debeamus, quos ipsi produximus. Praeterea male sanam illam esse Veterum philosophiam Germanorum de macula natiuitatis, vt eidem inhaeremus amplius. Patrem esse, qui filium heredem feribat, quamuis non legitimum, sed natura tamen talem, qui suae progenici bene esse cupiat. Haec haecenus omnia bene. Sed quid efficiamus his argumentis? Consentio philosophus, dissentio Iurisconsultus. Posterioris officium est iudicare secundum leges et consuetudines et his demum deficientibus ex aequitate et philosophiae praeceptis. Tolle ergo legum dissentientium autoritatem, corrige morum et consuetudinum inueteratam rationem, fac vt nostri illegitimos aequè honestos atque absque macula genitos putent, vt legitimos; primus ero, qui consentiam, amplius quaerela inofficiosi fratres agere non posse. At, quousque autoritas Romano Iuri erit, quousque macula illegitimis affingitur, quo vsque noua lex deficit, dic, quaeso, quo iure praeteritis fratribus instituto illegitimo filio negem quaerelam inofficiosi testamenti?

§. VIII.

Iam ergo affirmauimus fratrem recte quaerela inofficiosi, si praetereus sit rescissurum fratris testamentum herede instituto filio illegitimo. Sed iam videamus, quando haec cessent iura. Fac illum filium naturalem vel per subsequens matrimonium legitimum vel principis rescripto in patris naturalis potestatem venisse, nemo dubitabit, quin, cum iam legitimorum iura habeant, amplius quaerelae locum fratribus praeteritis dari non posse. Nam cessante macula illa turpis generationis, quae vero cessare debet si suus efficietur; cessare debet quoque illa legum dispositio, quae fratribus quaerelam inofficiosi largiebatur.

§. IX.

Nec aliter res comparata erit, si interuenerit pactum renunciatium. Quamuis enim de hereditate atque succedendi iure Romanis Legibus pacta non valeant, si de acquisitione hereditatis agatur. At vero nihil obstat in his ipsis Legibus, quo minus quis suo succedendi iure renunciet, imo has renunciaciones iureiurando firmatas validas declarat Ius Canonicum in *cap. 2. de Pact. in VI.* Nec abhorret ab hac dispositione fori ratio et praxis. Quapropter,

propter, si fratres iurato renuncient in fauorem filii illegitimi. Inque eius heredis institutionem consentiant, quis dubitat, instituto tunc a patre filio naturali, praeteritis fratribus testatoris legitimis, eum recte hereditatem aditurum, nec fratres quaerela inofficiosi amplius audiendos esse.

§. X.

Tandem quid sentiamus de iis quibus natales tantum restituti maculaque absterfa illegitimae vt vocant natiuitatis. Quid si talem filium pater naturalis heredem scribat praeteritis suis fratribus; an quaerelae locus sit. Si *Mynsingeri* quem adducit *LVDOVICI Doctr. ff. L. I. Tit. VI. §. 13.* lepida Philosophia valeret, sc. legitimos nihilominus manere infames de facto inter bonos et graues viros; recte affirmandum videretur conuari posse fratres praeteritos filio illo vt dicunt nostrates legitimo instituto herede. Sed quis Te docuit *Mynsingere* esse aut fuisse infames, quibus tantum illegitimi concubitus parentum maculam fingit lex, quae contraria fictione iam sublata est. Caue ne in poenam in *Dyplomatis Comitum Palatii sacri Imperatorii* expressam incidas Tuo iudicio, quo nominis honestatem negas, quos autoritas Imperatoria honestos esse voluit: imo ne Te graues honestique Viri, quod ad eorum iudicium Te referas, ex *Lege Cornelia de falsis* conueniant. Rectius ergo affirmabitur scripto illo filio herede ob maculam cessantem, legis rationem quoque cessare, hinc nec amplius quaerelae locum fore fratribus praeteritis. Sed noli id applicare ad illum filium naturalem; cui post heredis institutionem macula sublata est: Scimus enim tria in herede tempora obseruari, sc. relictiae hereditatis, mortis testatoris et aditae hereditatis.

T A N T V M.

ULB Halle
005 423 643

3

SB

7 felder

SPECIMEN *No. 40.*
CONTINENS *1765, 13.*

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
AN

Q V A E R E L A
TESTAMENTI INOFFICIOSI
LOCVM HABEAT
CONTRA TESTAMENTVM FRATRIS
IN QVO FILIVS NATVRALIS
HERES INSTITVTVS

Q V O D

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG. SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XVIII. MAII ANNO MDCCCLXV.

DEFENDET

CAROLVS CHRISTIANVS MENZEL,
L A V B A L V S A T.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.